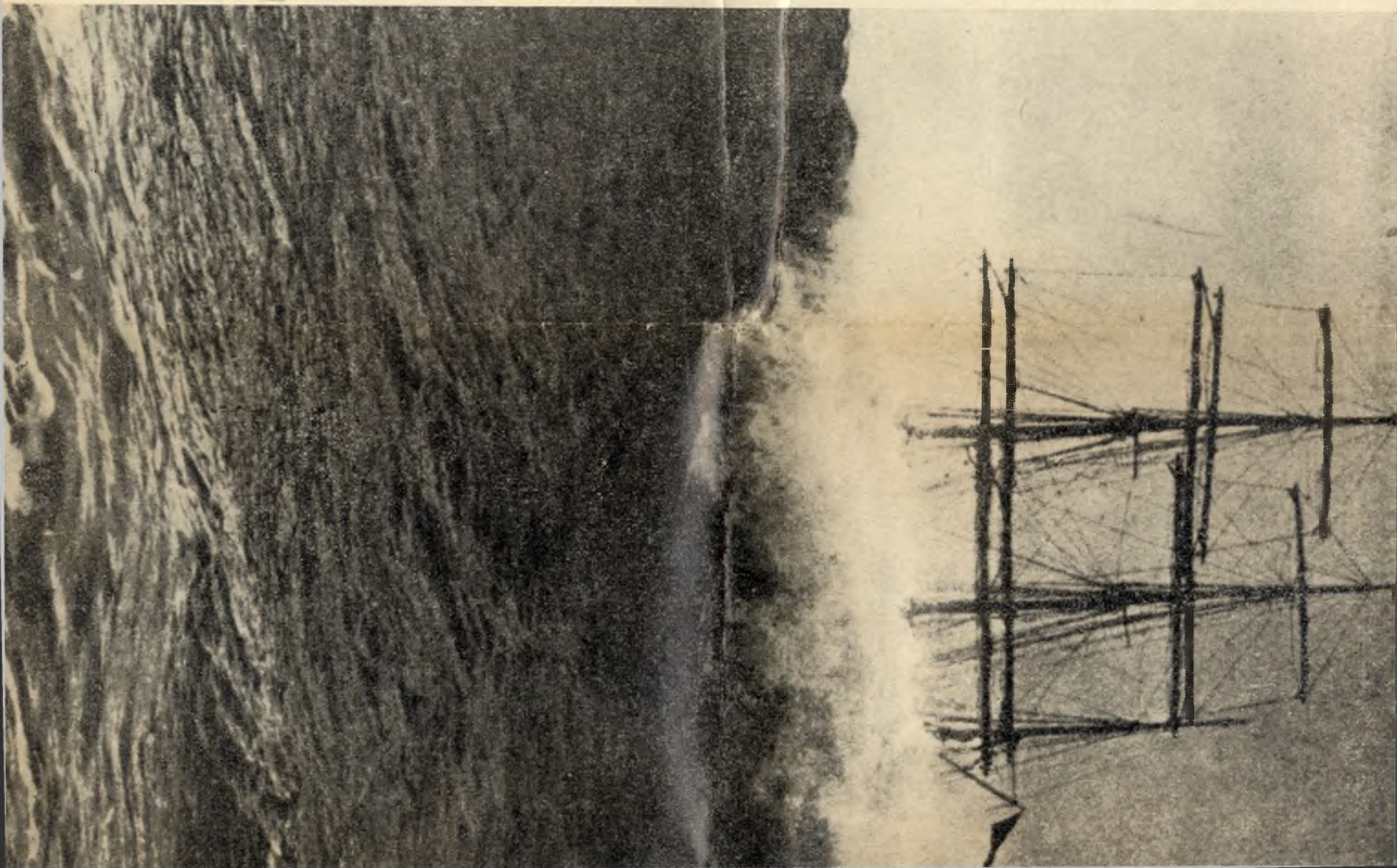

EUGENE
O'NEILL

MĚSÍC PRO SMOLAŘE

EUGENE GLADSTONE O'NEILL

(1888–1954)

CELOVEČERNÍ DIVADELNÍ HRY:

- 1919 Za obzor
1920 Zlato
Anna Christie
Císař Jones
Stéblo
Jinačí
1921 První člověk
1922 Chlupatá opice
1924 Všecky boží děti mají křídla
Nerozlučně spjati
Touha pod jilmy
1925 Pramen
1926 Lazar se smál
1927 Miliónový Marko
Velký Bůh Brown
1928 Podivná mezihra
1929 Dynamo
1931 Smutek sluší Elektře
1933 Ach ta divočina!
1934 Dny bez konce
1939 Ledař přichází
(jevištní uvedení 1946)
1941 Výstavnější sídla
(jevištní uvedení 1962)
Cesta dlouhého dne do noci
(jevištní uvedení 1956)
1942 Něco z básníka
(jevištní uvedení 1957)
1943 Měsíc pro smolaře
(jevištní uvedení 20. února 1947)

V listopadu roku 1945 navštívil americký dramatik Eugene O'Neill newyorské nakladatelství Random House, které vydávalo jeho hry knižně. Řediteli Bennettu Cerfovi předal zapečetěnou obálku, v níž byl rukopis dramatu Cesta dlouhého dne do noci. Dokončil ho již před čtyřmi lety roku 1941. Od nakladatelství si nechal O'Neill písemně potvrdit, že text hry bude publikován až pětadvacet let po jeho smrti.

Ale už za necelé dva roky po autorově smrti vyzvedla vdova po O'Neillovi rukopis z trezoru a předala ho nakladatelství yallské univerzity a Královskému dramatickému divadlu ve Stockholmu. A tak 2. února 1956 měla Cesta dlouhého dne do noci svou světovou premiéru ve Švédsku a 20. února 1956 vyšla knižně. Veřejnost se seznámila s jednou z nejdůležitějších her mrtvého autora.

Proč se vlastně E. O'Neill, tento první skutečně světový dramatik Spojených států tak snažil, aby oddálil zveřejnění této hry? Cesta dlouhého dne do noci je hrou autobiografickou, je autorovou výpovědí o rodině, v níž se narodil a vyrůstal a on sám je jednou z postav vystupujících na jevišti. Jména O'Neillových jsou sice pozměněna, postavy hry se jmenují Tyronové, ale i toto

jméno má přímou souvislost s životem rodiny, v níž dramatik vyrůstal. Jeho otec byl proslulý americký herec, který měl největší úspěchy v titulní postavě dramatizace románu A. Dumase Hrabě Monte Christo. Hrál ji snad osmtisíckrát a vydělal na ní téměř tři čtvrtě miliónu dolarů. Jako známý herec si dal napsat hru z bájných irských dějin, jejímž hrdinou je Shane O'Neil, hrabě z Tyronu.

Ve hře Cesta dlouhého dne do noci vystupuje kromě otce Jamese také matka Mary Ellen, starší bratr James i autor sám. Byl třetím, nejmladším synem O'Neillových. Druhý chlapec zemřel jako dítě. V době, kdy Cesta dlouhého dne do noci vznikla, byl tedy autor jedinou žijící postavou své hry. Otec mu zemřel v roce 1920, matka 1922 a bratr James roku 1923. Je myslím

zajímavé, že také ve hře Měsíc pro smolaře, kterou uvádíme, vystupuje James Tyrone. Děj této hry je situován do Connecticutu, kde O'Neillovi žili, na začátek září 1923. A v listopadu tohoto roku O'Neillův bratr James zemřel.

V autobiografické hře Cesta dlouhého dne do noci popisuje O'Neill s velkou dávkou upřímnosti život svůj i své rodiny. Ličí tu atmosféru plnou rozporů, která obklopuje rodinu herce jezdícího po mnoha městech Spojených států. Svěřuje se se svou láskou i deziluzí, kterou v něm vzbuzovali jeho nejbližší. Rodina, v níž vyrůstal, výrazně ovlivnila jeho život i dílo.

O'Neillovo mládí je naplněno mnoha dobrodružstvími a hledáním vlastního místa ve společnosti, v níž žil. Studoval práva, pokoušel se hrát divadlo, hledal zlato, pra-

coval jako námořník a byl třeba i redaktorem listu Telegraph.

První kniha jeho aktovek je datována rokem 1916. A první celovečerní hra Za obzor měla premiéru 1920. Od té doby se celý život věnuje psaní divadelních her. Přes rozličnost témat a prostředí, do nichž jsou situovány, objevuje se v nich zpravidla mladý hrdina, snilek a fantast a zaujatý sám sebou a svým posláním, v jehož uskutečnění mu většinou brání vlastní otec nebo žena. V zápase o naplnění svého cíle většinou prohrává. Vinou společnosti, nejbližšího okolí, vlastní slabosti anebo proto, že jeho sen se ukáže marným.

Svou poslední hru Měsíc pro smolaře píše člověk, který protrpěl mnoho osobních i tvůrčích krizí, který se snaží dívat se na svět s pochopením a moudrostí. Cítíme z této hry autorovu usilovnou snahu najít ve světě, v němž žije, alespoň jistou míru harmonie v lidských vztazích. Projevuje se zde jeho výrazné sociální cítění, jeho znalost chudých a prostých lidí a dokonce i víra, že dobří a silní lidé, jako je Josie, mohou druhým pomoci a tak dělat svět lepším.

Z. H.

---

34. SEZONA

PROGRAM DIVADLA PETRA BEZRUČE

V OSTRAVĚ

Umělecký ředitel Ladislav Knížátko

Program připravil dramaturg Zdeněk Hedbávný,
výtvarná spolupráce Ilja Hylas ml.

Veškerá práva k provozování tohoto díla zastupuje DILIA Praha.

Cena 2,- Kčs

DIVADLO PETRA BEZRUČE V OSTRAVĚ
nositel vyznamenání „Za zásluhy o výstavbu“
Sezóna 1978/1979

EUGENE
O'NEILL

MĚSÍC PRO SMOLAŘE

Přeložil Jaroslav BILÝ
Režie Josef JANÍK
Výprava Otakar SCHINDLER j. h.
Hudba Zdeněk POLOLÁNIK
Představení řídí Marta BIELECKÁ
Text sleduje Marta VESELÁ

Osoby

JOSIE HOGANOVÁ
MIKE HOGAN
PHIL HOGAN
T. STEDMAN HARDER
JAMES TYRONE

Obsazení

JOHANA TESAŘOVÁ
VLADIMÍR KRÁTKY
BOHUSLAV ČVANČARA
KOSTAS ZERDALOGLU
MILOSLAV ČÍŽEK

PREMIÉRA 27. ŘÍJNA 1978
